

La cala de sa Tuna com a port natural (II)

Els reis Carles IV i el seu fill Ferran VII es barallaven pel tron d'Espanya. Mentrestant, Napoleó s'ho mirava i anava fent els seus projectes, mentre la seva gran potència militar atemoriria tot Europa. I esdevingué l'inevitable: un poderós exèrcit francès va passar la frontera pirinenca en so de pau tot aprofitant-se de la feblesa d'aquells monarques fent-los creure que anava a Portugal. Hagué d'ésser el poble qui s'enfrontés a aquella situació humiliant. El «2 de Mayo» de 1808, els madrilenys van atacar aquell exèrcit napoleònic i tot el país el va seguir en una lluita heroica i desigual. Girona va patir tres setges i d'altres indrets també es van distingir en aquella guerra anomenada de la Independència i també «Guerra del Francès».

Però l'exèrcit napoleònic era molt poderós i, amb 250.000 homes, va ocupar quasi tota la península, si bé fou atacat constantment en una guerra de «guerrilles». Les terres del nord de l'Ebre van ser separades d'Espanya i els nostres reis foren substituïts per un germà del mateix Napoleó (Josép I). Els anglesos ens ajudaren en aquella lluita però, malgrat tots els esforços, l'ocupació militar va ésser quasi total. Una part de la ciutat de Cadis, l'aleshores anomenada «Isla del León» (actual San Fernando), va ser un dels pocs indrets que els francesos no van ocupar. Fou en aquell petit terreny no ocupat on el 1812 es va proclamar la primera Constitució espanyola la qual, malauradament, mai no va tenir vigència. També la marina espanyola va editar la seva publicació anual *Estado Oficial de la Armada* l'any 1811 a la Isla del León, amb la llista de vaixells i llurs comandaments. L'ocupació francesa de quasi tot Espanya va durar fins l'any 1814, després que els exèrcits napoleònics foren finalment vençuts pels d'altres potències europees, sobretot a Rússia i Waterloo.

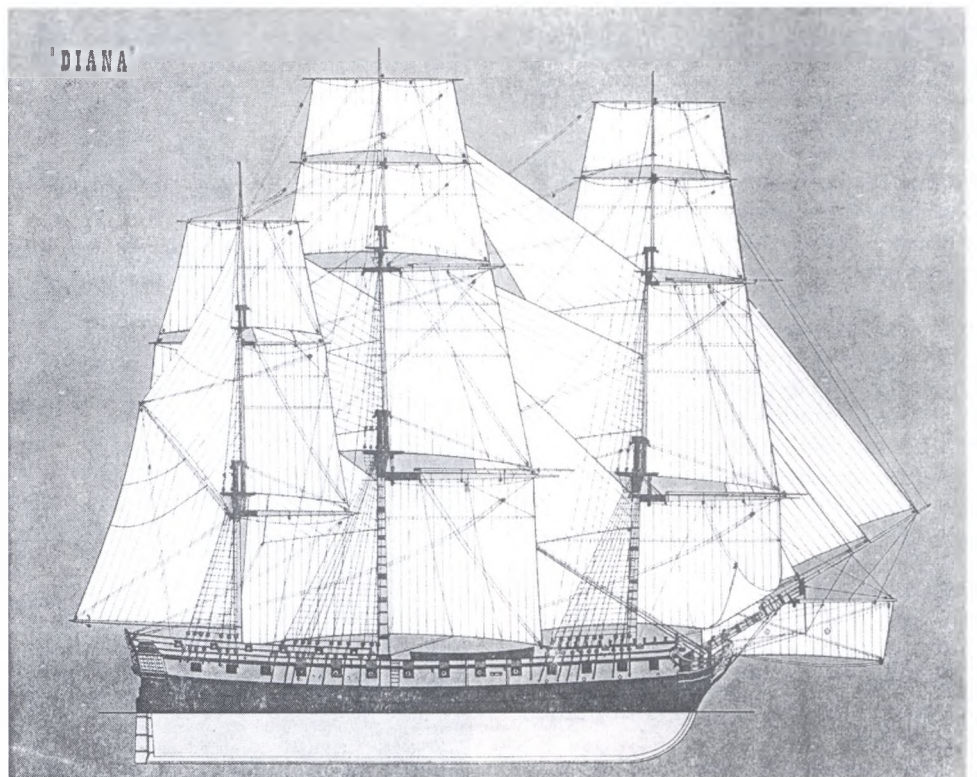
Fou durant el període d'ocupació, concretament l'any 1810, quan Girona ja s'havia rendit als napoleònics, que a Begur hi tingué lloc un fet d'armes no pas decisiu però que, per ésser nostre, cal conèixer i recordar. Solament era possible atacar els napoleònics des del mar fent un desembarcament per tal de crear el que

ara se'n diu un «cap de pont». Des d'aquell petit territori s'hauria pogut reconquerir tot el país. El setembre d'aquell any de 1810 es van presentar dues fragates a les costes beguerenques. Eren la Cambriand, anglesa, i la Diana, espanyola. Per sorpresa, van desembarcar 130 homes a sa Riera els quals, també per sorpresa, ocuparen la vila. Mentrestant, la fragata Diana se n'havia anat a sa Tuna i amb els seus 34 canons aviat va fer fugir els defensors de la Torre. Part dels angloespanyols desembarcats havien baixat ràpidament des de la vila cap a sa Tuna i atacaren per terra els fugitius, lliurant un combat pel camí del Rec. Els francesos, però, pogueren escapar-se per sa Borna.

Aquell «cap de pont» s'amplià i foragitaren els napoleònics fins i tot de Palafrugell i Palamós. El desembarcament, però, no va rebre més reforços i no va poder reconquerir més territori. Els angloespanyols estigueren uns 15 dies a les nostres contrades, i disposaven de totes les provisions que necessitaven. Podria ser que el veritable motiu d'aquell desembarcament fos el proveïment de les fragates a expenses del territori ocupat. La incomunicació i l'aïlla-

ment que proporcionava el massís muntanyós de Begur hauria jugat en el planejament d'aquella acció. El general anglès Doyle va manar, a més a més, l'enderrocament del castell de Begur i la Torre de sa Tuna. Li degué costar poc manar aquestes demolicions a casa d'altri.

Els nostre arxiver Lluís Costa en el seu llibre *Begur* explica aquests fets i mossèn Vaquer també en parla en els seus escrits. La comprovació històrica es troba en la documentació municipal justificativa de les quantioses despeses que el municipi de Begur hagué de suportar per lliurar els proveïments que exigia el general Doyle i per portar a terme les demolicions. Uns documents de propietat particular que mossèn Vaquer ha pogut consultar ens detallen els fets d'armes a sa Tuna. Jo també hi apporto el meu gra de sorra en comprovar que la fragata Diana, aquell any 1810, va lluitar contra els napoleònics a casa nostra. Efectivament, en l'esmentat tom de l'any 1811 de *l'Estado Oficial de la Armada*, pàgina 124, (fent referència al 1810) hi consta que la fragata Diana estava «cruzando en los mares de Cataluña». Per tant, lluitant contra els napoleònics a les costes catalanes.

Interpretació de Berenguer de la fragata "Diana", de 34 canons, construïda a Maó.